

NOSTRA PARVA PATRIA – A MI KIS HAZÁNK

CSAPOD

Beköszöntő

„Hazaszeretet egyike a kebel tiszteletre legméltóbb szenvedelmeinek” - vallja nagy nemzeti költőnk Kölcsey Ferenc Parainesisében. E hazaszeretet alapja és gerjesztője mindig a szülőföld, a születési hely, a gyermekkori, ifjúsági és felnőtt élmények színterének szeretete. Csapod a mi „parva patria”nk, kis hazánk.

Egyesületünk és e kiadvány politikától, világnézettől függetlenül szeretné szolgálni Csapod érdekeit. Az oklevelek szerint 1257-ben létrejött település ebben az évben ünnepli fennállásának 750. évfordulóját. Ennek jelentőségét is aláhúzva szeretnénk a ré-

gen oly jellemző és igazi „csapodi összefogást” erősíteni úgy, hogy lehetőleg az ide kötődő emberek

Falukarácsony 2006. december 17.

mindegyike tegyen valamit a szeretett falu fellendítése, biztató jövője érdekében.

Valljuk, hogy a múlt és a jelen értékeinek tudatosítása a jobb jövőt szolgálja. Valljuk, hogy falunknak vannak még kiaknázatlan értékei és lehetőségei. Ezeket szeretnénk közösen feltárni, hasznosítani.

Kiadványunk első száma a neves 750. évfordulóra jelenik meg. Tervezzük a falunapokon évente egy szám megjelentetését. Szeretnénk röviden (nem tudományos jelleggel és stílusban) írni a falu történetéről, tanulságos múltjáról. Ilyenek például a templom és a plébánia, az iskolák létrejötte és történetük. Tudjuk, hogy ezek az intézmények meghatározóak voltak a falu fejlődésében.

Írjunk a híres csapodi dalárdáról, a Hangya Szövetkezetről, a valaha volt vasútról, a paraszti gazdálkodásról, az iparosokról, a község mai helyzetéről, eredményeiről, gondjairól!

Nem feledkezhetünk meg azokról a csapodi „nagy emberekről”, akik jelentősen hozzájárultak

a község fejlődéséhez, kultúrájához. Nyilván ebben nagy szerepe volt az egyházközség neves papjainak és a tanítóknak. Örvendetes, hogy történtek kísérletek a falu múltjának feldolgozására. Ezek közül kiemelkedik Katona Imre muzeológus könyve és Regős Frigyes plébános kézírata.

Természetesen írni szeretnénk a falusi szervezetekről, az éves rendezvényekről, a tájról, a környezetről, az emberi közösségekről és szokásokról.

A rövid, lényegre törő írásokat fényképekkel, illusztrációkkal szeretnénk érdekesebbé tenni.

Az összefogás erősítésében sokat számítunk arra, hogy az évente kiírt pályázatokba mind többen bekapcsolódnak. A legjobbak kiadványainkban is megjelennek. Elképzeléseink megvalósításához várjuk az itt élők, az innen elszármazottak vagy rokoni szálakkal Csapodhoz kötődők közreműködését.

(Erdőző) Horváth Antal

Falukarácsony 2006. december 17.

A Csapod-barátok Egyesületének megalakulása és működése

Az egyesület 2007. március 9-ei elnökségi ülésén résztvevők csoportja

Egyesületünk a Megyei Bíróságon 2002. július 8-án történt bejegyzésével hivatalosan is megalakult.

A faluból elszármazottak közül számosan emlékezhetnek azokra a sikeres találkozókra, melyek a 80-as évek elején történtek az iskola udvarán vagy a pityeri gyümölcsösben. Ezek az emlékek is hozzájárultak ahhoz, hogy a faluból elszármazottak közül a Győrben élők egy csoportja megpróbálta szervezett formában újraéleszteni ezeket a találkozókat, szoros együttműködésben a falusiakkal. Horváth János, Nagy Imre, Horváth Antal és Horváth István elhatározták, hogy felveszik a kapcsolatot a község akkori polgármesterével, Bella Jánossal. A találkozó 2001. november 19-én létre is jött, ahol ismertettük elképzeléseinket, amelyeket a polgármester elfogadott.

Első lépésben eldöntöttük, hogy milyen legyen a jövőbeni civil szervezet formája, a neve és elfogadtuk az

alapszabály tervezetét. Több eredményes egyeztetés után 2002. május 5-én Csapod-barátok Egyesülete néven a szervezet megalakult és elfogadta alapszabályát. Az alapító tagok száma 16 fő. Az alakulást

Bella Jenő átveszi az egyesület karácsonyi ajándékát

követően a falunapon tartott tagtoborzás eredményeként jelentősen nőtt a tagok és a pártoló tagok létszáma. Napjainkban az egyesületnek 89 tagja és 9 pártoló tagja van.

Egyesületünk öt éve működik. Tevékenységünk során igyekszünk kapcsolódni a falu mindennapi életéhez. Például, évente megkoszorúzzuk a világháborúkban elesett katonák, civilek emléktábláit. Részt veszünk a falu karácsonyi ünnepségén, ahol két idős lakosnak ajándékot adunk. Apró emléket kapnak egyesületünkől az óvodások és az iskolások is.

Arra törekszünk, hogy szorosabbá tegyük kapcsolatainkat a község lakóival. Szeretnénk eredményesebben képviselni programunk célkitűzéseit. Idézet az egyesület programjából:

„Segíteni Csapod község fejlődését, támogatni a falu megmaradását, gazdasági fejlődését szolgáló törekvéseket; hozzájárulni Csapod kulturális, sport és népi hagyományainak ápolásához, támogatni az ezek megőrzését és fejlesztését szolgáló erőfeszítéseket...”

Egyesületünk pályázatokon próbálkozik anyagi forráshoz jutni. Mivel 2005-ben és 2006-ban is sikeres volt a pályázatunk, összesen 500 ezer Ft vissza nem térítendő támogatást kaptunk. Az összeget működési feltételeink javítására fordíthatjuk. Például ez teszi lehetővé, hogy évente legalább egy alkalommal tájékoztatót jelentessünk meg, amelyben bemutattjuk, hogyan működik egyesületünk, mivel foglalkozunk.

A Csapod-barátok Egyesületének alapító tagjai:

1. Orbán László Csapod, Fő u. 2.
2. Horváth János Győr, Lajta u. 20.
3. Horváth József. Sopron, Apor V. u. 5.
4. Simon János Sopron, Besenyő u. 15.
5. Nagy Imre Győr, Erfurti u. 7.
6. Kámán József Csapod, Fő u. 42.
7. Bella János Csapod, Petőfi u. 1.
8. Bella Ernő Csapod, Fő u. 44.
9. Dr. Horváth Lajos. Sopron, Csengery u. 18.
10. Markó István Csapod, Fő u. 106/A.
11. Kovács Kálmán Sopron, Lépcsős u. 23.
12. Horváth Ernő Sopron, Ruszti u. 29.
13. Horváth István Győr, Hegymester u. 16.
14. Horváth Pál Fertőd, Baross telep 16.
15. Nagyné Dósai Livia Győr, Erfurti u. 7.
16. Víghné Kovács Margit Sopron, Kútösvény u. 7.

Tisztelt Csapodiak!

Kérjük a falu lakóit, legyenek az egyesület segítői! Kölsönösen támogassuk a programban elfogadott célkitűzéseket azon az úton is, hogy belépnek tagjaink sorába. Szívesen látunk minden érdeklődőt, akik támogatják segítő szándékunkat.

Horváth János
az egyesület elnöke

Impresszum:

Nostra parva patria – A mi kis hazánk Csapod

Kiadja:

a Csapod-barátok Egyesülete

Szerkesztők:

(Erdőző) Horváth Antal - Győr

Márk Kálmán - Csapod

Horváth Ernő - Sopron

Nagy Imre - Győr

Felelős kiadó:

Horváth János,

az egyesület elnöke

A sportegyesület: Csapod SC

Az alapítás éve: 1999.
A csapat színe: zöld-fekete
Elnök: Kocsis László
Szakosztályvezető: Németh Tibor
A csapat a megyei III. osztályban,
a kapuvári csoportban szerepel.

Eredmények:

Nagy csapat: 2001-02: 2. helyezés
2004-05: 4. helyezés.

A bajnokság gólkirálya Kocsis László a Csapod SC játékosa.

A kupaidényben a csapat egyenesen az NB III-as kapuvári csapatig menetelt a Magyar Kupában.

Tartalék csapat: 2001-02: 3. helyezés
2002-03: 1. helyezés
2003-04: 3. helyezés
2004-05: 4. helyezés
2004: Legsportszerűbb csapat a beledi teremturnán.

A csapat ezúton is köszöni a mérkőzésein rendszeresen megjelenő szép számú közönség lelkes szurkolását és támogatását, számít arra a jövőben is

A „Vén bakancsos” Csapodon

Falunk kulturális élete, különösen a II. világháborút követő évekről, még sokunk emlékezetében él. Kationa Imre 2003-ban kiadott Csapod című könyvének egy fejezetében foglalkozik e témával is.

Mint ismeretes, műkedvelő előadásokat már az 1900-as évek elejétől szerveztek a csapodi tanítók a falu fiataljainak közreműködésével. Az őszi mezőgazdasági munkák befejeztével, a hosszú téli estéken tartott próbák kikapcsolódást és egy nem minden napos szórakozást jelentettek a falun élő fiataloknak. A karácsonyi ünnepek alkalmával megtartott előadások pedig a falu apraját-nagyját lázba hozták.

Az 1950-es évek fiataljai -akkor már a városban könnyen elérhető mozi és színház ellenére- elhatározták, hogy méltó elődeik példáját követve ők is színházat játszanak saját maguk és a falu lakosainak szórakoztatására. Így került a választás a Szigeti Jó-

zsef által írt „A vén bakancsos és fia, a huszár” című színmű előadására.

Rendezőnek Kovács Elemért - Ele bácsit- kérték fel, akinek ebben már nagy gyakorlata volt. Segédlelkészként 1945 után több zenés, kosztümös darabot vitt sikerre a csapodi fiatalokkal. Természetesen ez alkalommal is ragaszkodott a maszkmesterhez és a korhű jelmezekhez. Sok hangulatos próba után 1955. augusztus 14-én került sor az első előadásra, melyet megelőzött a délutáni hírverés. A darab szereplői lovas kocsival és lóháton körbejártak a faluban, beharangozva az előadást. A siker nem maradt el, még a közeli Mihályiban is vendégszerepelt a műkedvelői gárda.

A darabban elhangzott énekszámokat Bella János bácsi cimbalomjátéka kísérte. Ő még ma is közöttünk él, ami nem mondható el sok szereplőről és Ele bácsiról, akinek köszönhető volt a szép siker.

A Vén bakancsos társulata

Csapod környezete: Az erdő

Csapod azon ritka faluk közé tartozik, melyet erdők vesznek körül. Akik itt élnek talán nem is veszik észre, milyen szerencsések ebből a szempontból. „Nem látja a fától az erdőt” tartja a szólásmondás, s mennyire igaz ez éppen az erdő esetében.

Az erdő nem csak fából áll, és nem csak tüzelő nyeresére szolgál, hanem megfelelő életkörülményeket teremt, táplálója és otthona a rovaroknak, a hullóknak, a madaraknak és a vadon élő állatoknak. Ezek az élőlények mind az erdő részei, életük nélkülözhetetlen az erdő számára. De számukra is nélkülözhetetlen az erdő, mint élőhely. Bonyolult, régmúlt idők óta működő érzékeny rendszer az erdő, mely megszűri és őrzi a csapadékvizet, tisztítja a levegőt, oxigént termel, védi a talajt. Jótékony környezeti hatásával az ember egészségét szolgálja, életfeltételeit javítja, tájat formál, és esztétikai élményt nyújt. A Csapodot körülölelő erdők többsége tölgyes, erdei fenyős és akácos. Tavasszal hangos a különböző madarak énekétől. Ez sötétedéskor hirtelen abbamarad, csend borul a tájra.

Egyszer az erdőben sétáltunk egy német ismerőssel, amikor előttünk felreppent több pacsirta. A levegőben, sűrű szárnycsapkodás segítségével egy helyen tartva magukat, fújták a pacsirták jellegzetes éneküket. A német ismerősöm azt mondta: „Érdeemes ezért

sok száz kilométert utazni. Ritka már az ilyen látvány.”

A csapodi erdőkben sok fajta ehető gomba is található. Gombákat és a vad gyümölcsöt személyes szükséglet mértékéig mindenki gyűjthet. Pihenésre is bárki használhatja az erdőt. A csapodi erdők, mezők jó vadászterületet is kínálnak. A vadászat és a természetvédelem sokak számára ellentétes fogalmak. Valójában pedig ugyanarról van szó; a természetszerető emberek olyan tevékenységéről, amivel céltudatosan avatkoznak be a biológiai egyensúly fenntartása érdekében a természet rendjébe. Szükség van a céltudatos, tervszerű munkára, ha a természet szépségeit még évtizedek múlva is élvezni szeretnénk.

A vadászok túlnyomó többsége törvénytisztelő, természetszerető ember, akik sokat tettek és tesznek a vadászat és a vadállomány fenntartásáért és fejlesztéséért, mert nagy különbség van a „puskás” ember

és a fegyvelmezett, képzett „igazi vadász” között. De kit is tartunk „igazi vadásznak”? Mindenekelőtt azt, aki a vadászat gyakorlásához szükséges szakmai ismeretekkel rendelkezik, aki megtanult mindnyájunk legnagyobb kincsével, a természettel és az ahhoz kötődő vadonélő állatvilággal együtt élni és érezni.

Ezen csapodi tájon vadászok én is, sok él-

Az erdőhöz kapcsolódóan Horváth József helyi vállalkozó gyönyörű ifjúsági tábort épített

ményben volt már részem. Elmesélem az első szarvasbika elejtését. Kedvelt helyemre, a berki fenyves közepén lévő tisztásra igyekeztem. A cserkelő úton haladva egyszer csak elkezdett havazni (tél volt). Ahogy a szóróhoz közeledtem, egy hibás agancsú bikát vettem észre, sajnos „ő” is gyanút fogott, elosont. Nem volt más választásom, a tisztás szélén álló magaslesre mentem, és vártam az alkonyt, élveztem a csendet, a csodálatos szépségű havazást, az est hangulatát. Félóra várakozás után visszatért a szarvasbika, sikerült leteríteni.

A vad lelövése nem egyenlő számomra csak a vadászattal, hanem része az erdők, a mezők világával való csodálatos kapcsolatnak.

Horváth József

A szamóca íze

Apámmal és a bátyámmal az 1960-as évek első éveiben a fél falu tehéncsordáját legeltettük a Páskom-ban, a Haraszton és a Haraszt alatt a patak (Kardos ér) partján. Hat-nyolc éves gyerekként bizony nehezemre esett reggel korán kelni. Tudni kell, hogy fél hét körül hajtottuk már a teheneket. Olyan nagyon nem lelkesedtem a feladatért. Képzeljük csak el, hogy a nyári szünidőben, míg a barátok otthon játszottak (akkor a nyaralás elég ismeretlen fogalom volt egy falusi számára), mi dolgoztunk, mert nagy volt a család, kellett a munkaegység, amiért pénzt nem nagyon, de természetbeni juttatást (gabonát) kapott apám, amiből aztán lehetett disznót hizlalni, tyúkot, libát tartani.

Az akkor nekem keménynek számító munka azonban sok mindennel kárpótolt is. A tehenek legeltetése közben megismertem az erdők-mezők csodálatos világát. Figyeltük a vadgalambok és egyéb madarak fészkelését, a tojásból kikelt kicsik fejlődését, délidőben, míg a csorda pihent (delelt), apám szunyókált egyet, mi horgásztunk a patakban. Csipszi, a kutyánk nem csak az őrzésben segített, néha bizony meglepett bennünket egy-egy vadnyúllal is, pedig soha nem tanítottuk vadászatra, ezt ő ösztönösen jól művelte. Remekül értett ahhoz, hogy rekkenő hőségben, amikor a nyulak a gabonátlábon szenderegtek, nyakon csípjén közülük egyet-egyet,

hogy aztán büszkén a gazdái lába elé tegye őket. Mit lehetett ilyenkor tenni? Este nyúlporékoltat kellett enni.

Akkor az erdő minden zugát ismertem, mint a tenyeremet. Jól tudtam például, hol terem a szamóca, hol vannak a leggazdagabb telepei ennek az igazi csemegegének. Az illatok után is igyekeztem tájékozódni. Így aztán sokszor sikerült gazdag lelőhelyet felfedezni. Eleinte csak úgy a száráról leszedve szemezgettem az epret, így is csodálatos volt az íze. Később aztán egy nagyobb pohárba gyűjtöttem, türtőztetve magam, hogy ne egyem meg azonnal, aztán a tele pohárral haza érve még egy kis cukrot is tettem rá és így kanalaztam ki az egészet. Aki még soha nem kóstolta az erdei eper ízét, az nem tudja, hogy nem teljes az ő élete. Az ízeknek olyan csodálatos világát lehet

megtapasztalni, ami semmihez nem hasonlítható. A mi gyerekkorunkban ritkán, általában karácsonykor láttunk és kóstoltunk narancsot. Azóta sokféle egzotikus gyümölcs ízét megismerhettem, de egyik sem ér fel a csapodi szamócaéval. Bizonyára ma is gazdagon terem az eper Csapodon. Aki teheti, június közepe táján menjen ki az erdőbe, szimatoljon bele a levegőbe, szedje tele a poharát és kanalazza be nagy gyönyörűséggel!

Nagy Imre

A csapodi falunapok rövid története

A címből már következik, hogy kis községünk kulturális életének egy részéről szeretnék egy kis visszatekintést adni. Tizenegy évvel ezelőtt önkormányzatunk úgy gondolta: a falunap megrendezése nagyon jó alkalom arra, hogy a faluból elszármazottak, a rokonok, az ismerősök, a barátok találkozzanak és felelevenítsék a „régiszip időköt”. Nagyon sokan ezeken a rendezvényeken találkoztak hosszú idő után újra. Először külön kijelölt napon ünnepeltünk, később takarékosági okból összevontuk a falunapot községünk búcsújával, és így most ez kétnapos rendezvény. Szombat a falunap, vasárnap pedig a hagyományos búcsú napja.

Úgy gondoltuk, hogy mindenki tud egy kis időt szakítani azért, hogy egy kellemes délutánt és estét

eltöltsön a minden igényt kielégítő sátorban, amit Kóbor Csaba biztosított számunkra. Rendezvényeinket – bátran állíthatom – állandó érdeklődés övezi, amely észrevehető többek közt abból is, hogy kicsik és nagyok, fiatalok és idősök, helybeliek és elszármazottak nagy számban kilátogatnak, hogy meghallgassák a „Csiszár Duó” zenéjét, vagy a szórakoztatásukra érkezett vendégművészeket.

Fontos volt számomra, hogy minden korosztály találhasson kedvére való műsort. Fellépő művészeink voltak többek között a Vámosi-Záray házaspár, Aradszky László, Poór Péter,

Solymos Tóni, Koós János, Kovács Kati, Szűcs Judit az idősebb korosztálynak, Pap Rita, Bodnár Attila és Szandi igényes gyermekműsorokkal léptek fel. A fiataloknak pedig a Desperado, Groov House, Uniqe adott rövid koncertet.

A környékbeli vadásztársaságok segítségével, valamint a helybeli asszonyok közreműködésével minden évben megvendégeltük a falunapra érkezőket. Elszármazott csapodi barátaink, ismerőseink kezdeményezésére megalakult a Csapod-barátok Egyesülete, hogy ezzel is segítsék községünk fejlődését. Végezetül szeretném megköszönni mindenki közreműködését, és bízom abban, hogy ez a szép hagyomány még sokáig folytatódik.

Bella János, volt polgármester

Karate bemutató a falunapon 2003. július 12-én

Kovács Adél is hazajött kislányával a falunapra

Hősök napja

Emlékezés az I. és II. világháborúban elesett csapodiakról

Az elmúlt század kisebb-nagyobb háborúi mellett két borzalmas világháború pusztította az emberiséget, amelyek fő hadszíntere Európa volt. Mindkettőből kivette részét hazánk, és szűkebb pátriánk, Csapod is. Az eseményekre, főleg az I. világháborúra „sajnos” már nagyon kevesen emlékeznek, hiszen nincsenek közöttünk. Csapod férfi lakosai közül sokan részesei voltak a két világháborúnak, a másodikat követő átvonulások veszedelmeinek pedig a falu apraja-nagyja.

A négy évig tartó első világháborúban harcoltak a csapodi katonák Szerbiában, Montenegróban, Galícia és Lengyelország síkjain Oroszország ellen, a Kárpátok hóföretégeiben, Olaszország égbetörő sziklahegyei között, az erdélyi havasokban, sőt még a francia frontra is elkerültek. Sokan közülük a külföldi hadifogoly-táborok sanyarú kenyere lett. Négy hadirokkantja is volt a községnek, és a legszomorúbb, hogy 61 halott többé soha nem láthatta visza szeretteit.

A második világháború talán számszerűleg és veszteség szempontjából nem volt olyan súlyos, azonban itt már egy modernebb háború örületét kellett elszenvedni nemcsak a harctéren, hanem annak hátterében is. A rombolás a kisebb falvakat sem kímélte, így Csapodot sem. Hazánk a német-olasz tengely mellé állt, le akartuk rázni magunkról a trianoni szerződés által megcsonkított ország igáját, ez-

által belesodrótunk a háború poklába.

A háborús vereségek ismeretek, különösen súlyos volt az 1942-43-ban a Donnál szenvedett téli csatában, ahol sok csapodi is halálát lelte, vagy eltűntek. Sokan fogságba estek, csak évek múlva tértek haza, vagy a nagy visszavonulás alatt, hazai földön lelték halálukat. Ebben a háborúban 36-an veszítették életüket Csapodról.

Az elesettek, eltűntek nevét templomunk falán két márványtábla őrzi, ahol minden évben a „Hősök vasárnapján” kegyelettel megemlékezünk halottainkról.

A gyászmiséen róluk szól a szívet szaggató ének:

*Elhagyott sírok messze idegenben,
Csak a szél sír rajtuk, ha fölöttük lebben.
Hazavágyó, forró szíveket takarnak,
Mikben tüze égett egykor harci dalnak.*

*Elhagyatott sírok messze idegenben,
Megjelentek nekünk álmatlan, bús este.
Zokogva öleljük azokon a földet,
A kik haza hozzánk többé sosem jönnek.*

A gyászmise után a résztvevők, valamint az önkormányzat képviselői és a Csapod-barátok Egyesülete elhelyezi az emlékezés koszorúját a két márványtáblánál.

Márk Kálmán

I. és II. világháborús emléktábláink

Akik sokat tettek Csapodért

Az „öreg mester”

Horváth Antal (1893-1951) kántortanítót -amíg élt- az egész falu „megsüvegelte”, nagy tiszteletben tartotta. Az idősebbek ma is szeretettel emlegetik tetteit, a falu kulturális és gazdasági fellendítése érdekében kifejtett tevékenységét. Akkoriban egymás között csak öreg mesterként beszéltek róla, pedig nem is volt olyan öreg (58 évet élt). Tetteivel, munkásságával valóban kiérdemelte a megkülönböztető tiszteletet.

A falu szülötte volt, édesapja köztisztviselőként állásfoglalóként dolgozott. Ő a kántortanítói képesítés megszerzése után rövid ideig Ivánban, majd szülőfalujában okította a gyerekeket, összesen 32 évig látta el az egyházközségben a kántori feladatokat. Ivánból hozott feleséget, négy gyermekük született. (A mellékelt képen fiatalon, családjával együtt látható.)

Kiváló tanító volt: nemcsak megtanította, hanem megszerettette a tantárgyakat. Saját emlékeim is alátámasztják ezt: hatodik osztályos koromra megtanított kottából énekelni. Ám nemcsak az éneket és a zenét, hanem például a számtant is megértette a gyerekekkel. Tanítványai szerették és tisztelték őt.

Kántorként is kiválóan helytállt. A miséken, egyházi rendezvényeken lenyűgöző volt orgonajátéka és éneke. Meg tudta énekelteni a templomi híveket, és orgonajátékával felemelő gyönyört keltett. Kántori tevékenységéhez kapcsolódik az a sikere, amellyel talán leginkább beírta nevét a falu történetébe. 1918-ban 18 taggal megszervezte a férfi dalárdát. Ez egyre nagyobb sikereket ért el a faluban a templomi és a közösségi rendezvényeken. Egyre többen beléptek a dalárdába, éneklésük csiszolódott, fejlődött, és már a szomszédos településekre is meghívták őket fellépésre.

1936-ban több kóruossal együtt ünnepi dalárdaversenyt tartottak az iskola udvarán felállított színpadon. Ez a rendezvény betetőzése volt korábbi sikereiknek. A krónikák feljegyzik, hogy 1928-ban Nagycenken ők nyerték el a Széchenyi Vándorszerleget. Ezt követték más sikerek is, például 1941-ben aranyérem Sopronban. A háború után Horváth Antal újjászervezte a dalárdát, és ismét sikereik voltak.

Tevékenységgel a falu egyik legtekintélyesebb vezetőjévé vált,

akit minden közösségi ügybe igyekeztek bevonni. A település bolti ellátását intéző Hangya Szövetkezet elnökének is őt választották meg. Ebben a minőségében is sokat tett a falu érdekében. Talán a legjelentősebb az volt, hogy 1938-ban a Hangya udvarán megépíttette azt a kultúrházat, amely később is helyet adott a falu közösségi rendezvényeinek, kulturális eseményeinek.

A tisztelt és szeretett „öreg mester” 1951-ben az iskolában tartott számtan órán lett rosszul, agyvérzést kapott, amely hamar végzett vele. Temetésén a falu és a környékeliek együtt gyászolták. Horváth Antal kántortanító méltó az utókor emlékeztérére.

(Erdőző) Horváth Antal

Rendhagyó „melléknevek” Csapodon

Családja révén illetve a keresztségben, világra jövetelét követően, mindenki nevet kap, ami egész életén át elkíséri. Joga az embernek, hogy nagykorúságát követően nevet változtasson, de többségünk megtartja a keresztségben kapott nevét. Csapodon ez nem egészen így van, hiszen majdnem mindenkinek van ragadványneve, ahogy azt idehaza mondják „mellékneve”. Más településeken és közösségekben is előfordul, hogy különböző okból másik nevet kapnak egyesek, de tapasztalatom szerint ez sehol sem annyira általános, mint Csapodon.

Minden bizonytalanság ellenére ez arra, hogy a lakók azonosítása komoly gondot okozott az anyakönyvet vezető plébánosnak egy olyan zárt faluban, mint amilyen Csapod is volt, ahol az egész falut mindössze néhány család alkotta. Hogy az azonos nevű családok között kiigazodhasson, előbb a házsámok feltüntetését vezette be, majd - miután ez sem bizonyult elegendőnek - 1790 márciusától a mellék- vagy ragadványnevek feltüntetéséhez folyamodott. A „melléknevek” a mai napig élnek Csapodon, a legkönnyebben így azonosítják az embereket, helybélieket és elszármazottakat egyaránt.

Nyugodtan tekinthetjük hát ezt a csapodi hagyományok részének, amit ápolni, őrizni kell.

Apai nagyapám Nagy György (1877-1946) a Matyi Gyuri volt. Az ő apját, az én dédapámat Nagy Mátyásnak hívták. Így lett a nagyapám Matyi Gyuri. Egy-egy ilyen „melléknév” néha generációkon át öröklődött. Apám, Nagy Lajos (1915-1993) azonban új nevet „szerzett” magának és utódjainak. Emlékezete szerint gyerekkorában játszottak egy játékot, amelyben ki-ki valamilyen állat nevét választotta. Sorban mondták a gyerekek, hogy én a ló leszek, én a tehén, én a birka stb. Mire rákerült a sor már a kézenfekvő nevek elkelték, így ő bement, hogy én meg szöcske leszek. Ez megtetszett a többieknek, és így kezdték szólítani, ami aztán Szöcsire rövidült. Így is maradt egész életében, szemtől-szembe is leg-

gyakrabban így szólították, ő maga is így mutatkozott be: Szöcsi vagyok. Még a csendőrök is úgy kereszték, itthon van-e a Szöcsi, amikor néhányszor rapsickodással (a vadállomány dézsmálásával, tiltott vadászattal) gyanúsították - no nem alaptalanul.

Anyám Horváth Aranka (1926-) is megkapta ezt a nevet, úgyhogy ma is úgy nevezik: a Szöcsi Aranka.

Apám, a Szöcsi (balra) és egyik legjobb barátom, Horváth István (Gyurián) kb. 1972-ben

ka, pedig valaha Vagyi volt. Mi gyerekek is természetesen örököltük apánk melléknevét, úgyhogy ha rólam odahaza beszélnek, hát nem a Nagy Imrét, hanem a Szöcsi Imrét emlegetik.

Láthatjuk a példából, hogy a „melléknevek” egy-egy család esetében változhatnak, idővel eltűnhetnek. Érdekes hát a feledéstől megmenteni ezeket az utókor számára. Édesanyám és mások segítségével összeállítottam a csapodi „melléknevek” listáját azzal a szándékkal, hogy őrizze és becsülje meg azokat az utókor. A listán több mint kétszáz ilyen név szerepel. Reményeim szerint egyszer majd kiadványban megjelentetjük a csapodi hagyományokat is, és a kiadvány részeként e „melléknevek” is közkinccsé válnak.

Nagy Imre

A 2007. évi pályázatra írták

Miért szeretem a falumat?

Én születésem óta itt élek. Sok ismerősöm, barátom és barátnőm van. Ők sokat segítenek nekem és a szüleimnek. Azért szeretek itt élni, mert kis falu, és erre szokták mondani: „minél kisebb egy közösség, annál összetartóbb”.

Azért is jó itt élni, mert nagyon szép a környék. Nyáron sokat kirándulok Csapodon és környékén. A múlt nyáron egyszer apukámmal az erdőben bicikliztünk a régi vasúti töltésen. Meleg volt. Nagyon jólesett a fák alatt menni. Útközben néztük mellettünk az árkot. Egyszer csak elénk ugrik egy őz. De ahogy jött, úgy el is tűnt. Így hát nagy megszeppenéssel, de tovább hajtottunk a belógó ágaktól mentes töltésen. Egy kereszteződés és egy kanyar után egy irtáshoz értünk, ahol orrfacsaró bűz csapta meg orrunkat. -Törkű! Fúj!- („törkű” = répaszelet. A szerk.)

Nagyon rossz szaga volt, de tudtuk, hogy ezt a vadászok tették ki az állatoknak. Itt gyorsabban tekerünk.

Nemsokára kiértünk az erdőből. Leszálltunk a bicikliről, és toltuk magunk mellett. Egy perc múlva

olyan érzésem támadt, mintha az Alföldön lennék. Ahogy kiértünk az erdőből olyan pusztaság lett, mint amelyet még nem is láttam. Ezt a gyönyörű síkságot még egy patak tette szebbé, ami nem más, mint a

A régi temető

Kardos-patak, mely Csapod határán is húzódik Cirák felé. Úgy néz ki, körülveszi Csapodot! Csak hogy ez már nem Csapod, hanem Pusztacsalád. Egy vasúti hídhöz értünk, melyen valaha a sínek futottak. Még mindig nagyon jól tartotta magát. Most

le volt nyírva a fű, így le tudtunk menni a betonlépcsőn. Nagyon szép, tükörsima volt a patak vize. Egy darabig gyönyörködtünk a tájban, aztán elindultunk. Visszafelé az országúton mentünk. Ott is megnéztük a patakot. Itt még tisztább volt. Nem időztünk sokáig, mennünk kellett, mert beborult az ég. Mire hazaértünk, úgy esett mintha dézsából öntötték volna. Este boldogan gondoltam vissza erre a napra.

Vadregényes csapodi táj

Cseh Anikó

In memoriam Jóska!

Középkorú fiatalembernek ismertem meg Németh Józsefet, mindenki „Jóskáját”. A falu közepén a szülői házban laktak hárman testvérek, a legidősebb Jóska, a húga és az öccse. Jóskának egy idő után nem volt már stabil munkahelye, így a faluban segített mindenkinek, az erdőn, a lovaknál, az építkezéseknél stb.

Szorgalmas, segítőkész fiatalember volt, és főleg szeretetre vágyott. Nem vetette meg az italt, de a munkáját mindig elvégezte. Nagyon szerette a lovakat. Sokat segített Csiszár („Kupec”) Imre bácsinak és Anikó lovas tanyáján.

Szerettem ezt a fiút, mintha a pótfiam lett volna. Ő is ragaszkodott hozzánk. Sokat beszélgettünk a gyerekkoráról, szüleit nagyon szerette. Öltözködésére, tisztálkodására nem sokat adott, de amikor találkoztunk hétvégeken, délutánra „tisztába” vágta magát. Nagyon ragaszkodó volt. Mondogatta, ha

kell élete árán is, de megvéd minket mindenkitől. Megbecsülte, ha bármit is kapott: ruhát, cipőt, jó ebédet. Szerette a hasát, örült, ha hétvégeken az én főztömet ehetett. Nem volt olyan dolog, amit meg ne csinált volna. Ha a kanca ellett, inkább ott aludt az istállóban, de nem hagyta magára az állatot. Boldogan újságolta reggel az új jövevény nemét és színet.

Sajnos technikai okokból elváltak útjaink. Göbösre a lovakhoz, majd „szerencsére” a fertősszentmiklósi szemétkerakó telepre felvették állandó munkára. Még ezek után is többször meglátogatott, és bebesegített, ha kellett a lovaknál. Boldogan újságolta, hogy a munkahelye tanulmányi útra még Ausztriába is kivitte.

Fertősszentmiklóson összejött egy hölgygel, és odaköltözött. Ezután már nem nagyon találkoztunk. Egyszer-kétszer láttam őt biciklizni Csapod-Fertősszentmiklós között. Aztán jött a hír: üzemi balesetben életét veszítette. Tragikus halála mindenkit megdöbbentett Csapodon. Emlékét a szívünkben őrizzük. „Mindenkori Jóskája”, nyugodj békében.

*Menyhárt Miklósné
Anikó néni*

Pályázat 2008.

Nostra parva patria — A mi kis hazánk

a Csapod-barátok Egyesülete elnökségének pályázati felhívása

A Csapod-barátok Egyesületének elnöksége felhívással fordul a falu ifjú és felnőtt lakóihoz, az egyesület tagjaihoz, a falu minden barátjához, hogy vegyenek részt az alábbiakban kiírt pályázaton.

1. Óvodások, alsó tagozatosok - Rajzpályázat

Témája: A faluhoz kötődő szép emlényeim.
Egy pályázó 1-2 művel vehet részt.

2. Felső tagozatosoknak - Írásbeli munka

Témája: Maradandó emlékeim, emlényeim a faluról.
Terjedelem: 1-4 oldal

3. Felnőtteknek (a falu lakosainak, barátainak, az elszármazottaknak) - Írásbeli munka

Témák: - Élmények a falu múltjából, jelenéből.
- A falu neves személyiségei voltak.
(Híres családok, földművelők, iparosok, tanítók, lelkipásztorok,
kántorok, erdészek, vasutasok, postások stb.)
- Egyéb.
Terjedelem: 1-5 oldal

A rajzokat, az olvasható kézírással vagy géppel írt pályázatokat 2008. április 15-éig lehet beküldeni vagy leadni a Csapod-barátok Egyesületének címére (9372 Csapod, Fő u. 21. Polgármesteri Hivatal)

A díjazott munkákat oklevéllel és értékes könyvekkel jutalmazzuk. A legjobbak nyomtatásban is megjelennek az egyesület kiadványaiban. Eredményhirdetés és ünnepélyes díjátadás a 2008. évi falunap alkalmából.

Csapod, 2007. június 15.

*Csapod-barátok Egyesületének
Elnöksége*

Sok kicsi sokra megy

A Csapod-barátok Egyesülete 2006 óta jogosult arra, hogy az adózó által befizetett személyi jövedelemadó 1 %-át az államtól megkapja. 2006-ban az adózók ilyen nyilatkozatai alapján egyesületünk 75 ezer Ft támogatást kapott, melyből padokat vásároltunk a temetőbe. Országosan tavaly 12,8 milliárd Ft-ot tett ki a felajánlott összeg. Összesen 23,8 milliárd Ft-ot ajánlhattak volna fel az adózók. A felajánlott 12,8 milliárdból 3,7 milliárdot az egyházaknak, 7,5 milliárdot a miénkhez hasonló civil szervezeteknek, alapítványoknak, 1,6 milliárdot az állami költségvetési előirányzatokra (leginkább a parlagrafűmentesítésre) ajánlottak fel.

Mintegy 1,5 millió adózó azonban nem élt a felajánlás lehetőségével. Köztük talán olyanok is, akik Csapodot segíthették volna, ha kitöltik az erre szolgáló nyilatkozatot. Arra kérünk mindenkit, hogy a jövőben ne szalassza el a lehetőséget! Legközelebb 2008 tavaszán ajánlhatjuk fel adónk 1 %-át. Kérjük Önt és családtagjait, hogy ezen 1% erejéig is cselekedjenek Csapodért, személyi jövedelemadójuk részét ajánlják fel egyesületünk és ezzel a falu részére!

Adószámunk: **18973176-1-08**